

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ШКОЛИ

Сьогодні внаслідок зміни соціальної парадигми буття відбуваються перебудови й в освіті. Однією з них є перехід від предметного навчання до особистісно орієнтованого. Така особистісна орієнтація освіти передбачає вивчення можливостей і обставин індивідуального розвитку, умов саморозкриття й самореалізації людини на різних етапах її життєдіяльності і є характерною як для загальноосвітньої так і для професійної школи. Ідеї щодо поліпшення системи підготовки майбутніх учителів саме за

рахунок практичної й особистісної орієнтації знайшли своє відображення в працях таких учених, як К. О. Альбуханова-Славська, В. О. Моляко, І. С. Якиманська, В. В. Сериков, І. Д. Бех та ін. Складні проблеми демократизації сучасної системи освіти не можна вирішити, не підвищуючи вимог до вчителя. Саме зараз, нам бракує творчого, ініціативного, сміливого до пошуку фахівця, який є готовим до професійної діяльності, вміє правильно поєднати форми та методи педагогічного впливу на школярів, пробудити в них інтерес до пізнання навколишнього світу. Значні можливості у реалізації даних завдань має краєзнавча робота, ефективність якої залежить від готовності вчителя до її проведення. Готовність до краєзнавчої роботи є важливою характеристикою професійності вчителя географії, оскільки вона може забезпечити високі результати педагогічної діяльності.

В останній час вийшло багато праць присвячених дослідженню актуальних питань краєзнавства (М. Костриця, М. Крачило, В. Обозний, М. Стельмахович, В. Струманський та ін.). Проте, ми вважаємо, що питання формування готовності студентів до краєзнавчої роботи в умовах саме особистісно орієнтованого навчання розкрито ще недостатньо.

Аналіз вузівської та шкільної практики й дослідження останніх років показують, що випускники вузу є невідготовленими до краєзнавчої роботи в школі, і якщо ця робота дійсно проводиться на належному рівні, то зазвичай досвідченими вчителями. Підтвердженням цього можуть служити результати спостережень, анкетування та бесід проведених з учнями та педагогами. Вони свідчать про те, що краєзнавчі знання школярів поверхневі та несистематичні. Учителі усвідомлюють важливу роль краєзнавчої роботи у педагогічному процесі, проте організована вона слабо через ряд певних об'єктивних і суб'єктивних причин. Отже, існує певне протиріччя між потребою у формуванні творчої особистості вчителя географії та її традиційною підготовкою у вищій школі. Наслідком такої ситуації є нездатність випускниками реалізувати свої теоретичні знання на практиці, через слабку теоретико-методичну підготовку. Зняття протиріч можливе за умови систематичної підготовки майбутніх учителів, яка забезпечує не лише реалізацію теорії на практиці, а й сприяє формуванню готовності студента до краєзнавчої роботи як важливого показника його професіоналізму.

Що ж означає бути готовим до краєзнавчої роботи з учнями? Така готовність передбачає позитивне ставлення студентів до повноцінної передачі культурних надбань конкретного регіону від покоління до покоління; обізнаність випускників географічного факультету з питань загальнокультурної, спеціально-професійної та спеціально-предметної освіти (за В. Обозним); оволодіння знаннями про структуру особистості її особливості формування та розвитку; набуття відповідних умінь організації активної пошуково-дослідницької діяльності, самооцінку своєї профпідготовки тощо. Достатній розвиток цих характеристик та їх цілісна єдність є показником високого рівня професійної готовності до краєзнавчої роботи. Крім того, підготовка спеціаліста має забезпечуватися не лише на теоретичному рівні, а й обов'язково на практичному й методичному, оскільки це дозволяє уникнути істотних проблем під час роботи в школі.

Отже, формування готовності студентів до краєзнавчої роботи з учнями має важливе значення для реалізації завдань, які стоять перед сучасною системою освіти, а також для професійного становлення особистості майбутнього вчителя.

Подальшого дослідження потребує питання визначення сутності, змісту, структурних компонентів і рівнів готовності вчителів та студентів до краєзнавчої роботи з учнями в шкільній практиці.